

Betydelig økning i FoU-innsatsen i 2007

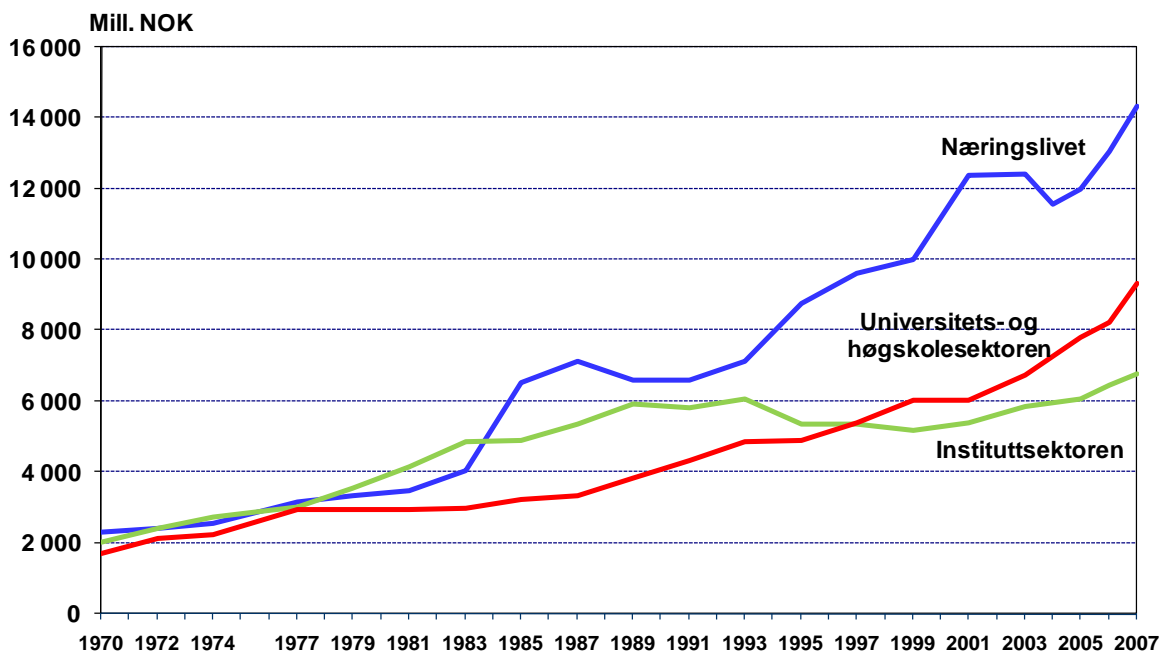
Statistikken over utgifter til forskning og utviklingsarbeid (FoU) viser at den samlede FoU-innsats i Norge utgjorde 37,4 milliarder kroner i 2007. Dette er en økning på vel 7,7 milliarder fra 2005. Økningen fordeler seg med 3,7 milliarder i næringslivet, 1,4 milliarder i instituttsektoren og 2,6 milliarder i universitets- og høgskolesektoren. Det ble utført mer enn 34000 FoU-årsverk i 2007, nærmere 3600 flere enn i 2005.

Høy realvekst

Målt i faste priser økte de samlede FoU-utgifter i 2007 med 8,2 prosent i gjennomsnitt per år i forhold til 2005. En mindre del av økningen skyldes at datagrunnlaget for FoU-virksomheten i helseforetakene er blitt bedre. Med korreksjon for dette blir den årlige realveksten 2005-2007 på 7,4 prosent. Dette er betydelig høyere enn den tilsvarende vekst som var 1,7 prosent i den foregående toårsperioden 2003-2005. Realveksten fra 2005 til 2007 var høyere for kapitalutgiftene enn for driftsutgiftene til FoU.

(Når vi i denne presentasjonen omtaler *veksten* i 2007, sammenligner vi med siste hovedundersøkelse 2005. Tallene for 2006 er basert på anslag for universitets- og høgskolesektoren og til dels for instituttsektoren.)

FoU-utgifter i Norge 1970-2007 etter sektor for utførelse. Faste 2000-priser.

Høy vekst i universitets- og høyskolesektoren og i næringslivet

Totale FoU-utgifter i 2005, 2006 og 2007, etter sektor for utførelse.
Milliarder kr. i løpende priser.

Sektor	2005		2006		2007	
	Beløp	%-andel	Beløp	%-andel	Beløp	%-andel
Næringslivet	13,6	46,0	15,2	46,5	17,4	46,5
Instituttsektoren	6,9	23,3	7,7	23,3	8,3	22,2
Universitets- og høyskolesektoren	9,1	30,7	9,9	30,2	11,7	31,3
Totalt	29,6	100,0	32,8	100,0	37,4	100,0
Andel av BNP i %	1,52		1,52		1,64	

Kilde: NIFU STEP og SSB

UoH-sektorens tall for 2006 er estimert.

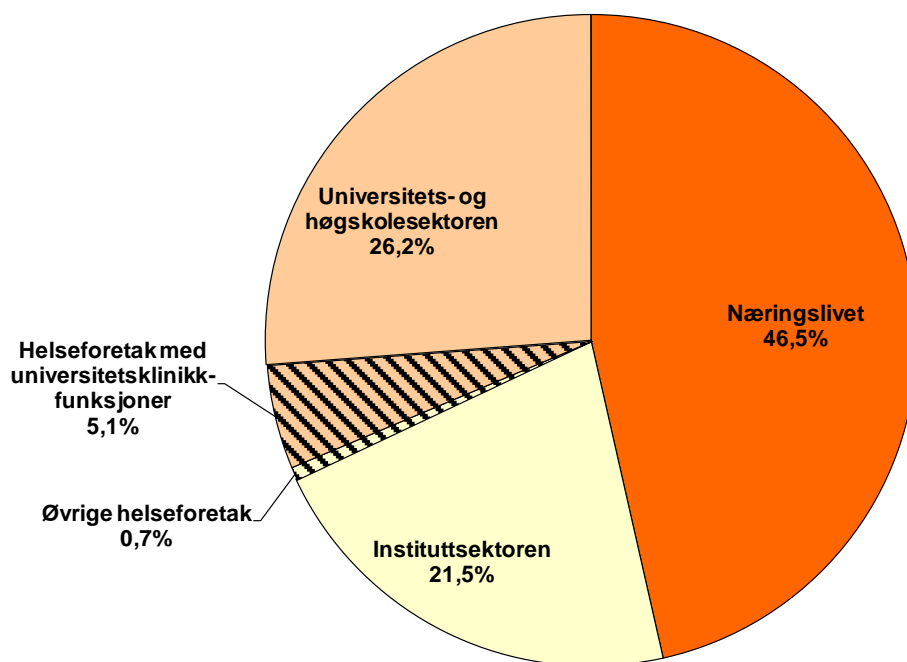
Veksten i faste priser var høyest i universitets- og høyskolesektoren med 9,6 prosent i årlig gjennomsnitt fra 2005. Økningen var omtrent den samme i driftsutgiftene som i kapitalutgiftene. Med korreksjon for helseforetakene blir realveksten 2005-2007 på 7,3 prosent.

Også i næringslivet var realveksten høy, 9,5 prosent fra 2006 til 2007 og i gjennomsnitt 8,6 prosent per år fra 2005. Næringslivets FoU er nærmere beskrevet på SSBs WEB-sider, se <http://www.ssb.no/emner/10/03/foun/>.

I instituttsektoren var fastprisveksten noe lavere enn i de andre sektorene og utgjorde i gjennomsnitt 5,5 prosent per år 2005-2007. Realveksten blir 4,9 prosent med korreksjon for helseforetakene. Kapitalutgiftene i sektoren viste en vekst på 20 prosent, mot 5 prosent for driftsutgiftene.

Helseforetakene

FoU-utgifter i Norge i 2007

Kilde: NIFU STEP og SSB

2007 er første år FoU-statistikken for helseforetakene er integrert med de ordinære FoU-undersøkelsene i universitets- og høyskolesektoren og instituttsektoren. Teknisk sett inngår

helseforetak med universitetsklinikkfunksjon i FoU-statistikken for universitets- og høgskolesektoren, mens resten av helseforetakene klassifiseres i instituttsektoren, se figuren over. Helseforetakene hadde FoU-utgifter på til sammen 2,2 milliarder kroner i 2007. Av dette stod helseforetak med universitetsklinikkfunksjoner for 1,9 milliarder, mens resten av helseforetakene utførte FoU for 250 millioner kroner.

Flere FoU-årsverk

Totale FoU-årsverk i 2005, 2006 og 2007, etter sektor for utførelse.

Sektor	2005		2006		2007	
	Antall	%-andel	Antall	%-andel	Antall	%-andel
Næringslivet	13 815	45,3	14 395	45,3	15 299	44,9
Instituttsektoren	7 276	23,8	7 500	23,6	7 796	22,9
Universitets- og høgskolesektoren	9 420	30,9	9 870	31,1	11 011	32,3
Totalt	30 511	100,0	31 765	100,0	34 106	100,1

Kilde: NIFU STEP og SSB

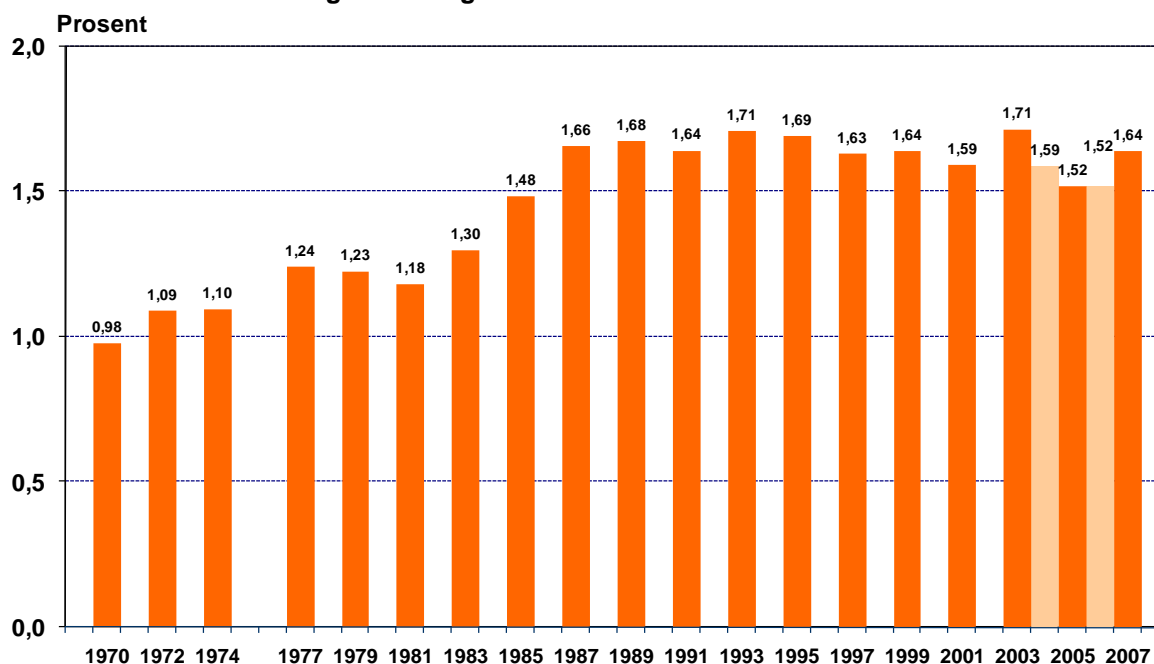
UoH-sektorens tall for 2006 er estimert.

Tabellen omfatter både forskere (med univ.- eller høgskoleutdanning) og teknisk-administrativt personale.

I 2007 ble det utført i alt 34 100 FoU-årsverk i Norge, en økning på 3600 fra 2005. Næringslivet stod for 45 prosent av de totale FoU-årsverkene i 2007, universitets- og høgskolesektoren for 32 prosent og instituttsektoren for 23 prosent. Universitets- og høgskolesektoren stod for nærmere halvparten av tilveksten mellom 2005 og 2007. Også her kan en del av veksten tilskrives bedre dekning av FoU-virksomheten i helseforetakene.

Økt BNP-andel

FoU-utgifter i Norge 1970-2007 som andel av BNP. Prosent.

Kilde: NIFU STEP og SSB

FoU-utgiftene utgjorde 1,64 prosent av bruttonasjonalproduktet (BNP) i 2007. Dette er en økning i forhold til 2005 og 2006. I begge disse årene var andelen 1,52 prosent. Offentlig

finansiert FoU utgjorde 0,73 prosent av BNP i 2007, mot 0,91 prosent for FoU finansiert av næringslivet, andre kilder og utlandet.

Uendret fordeling på finansieringskilder

FoU-utgifter i 2007 etter sektor og finansieringskilde. Milliarder kroner og prosent.

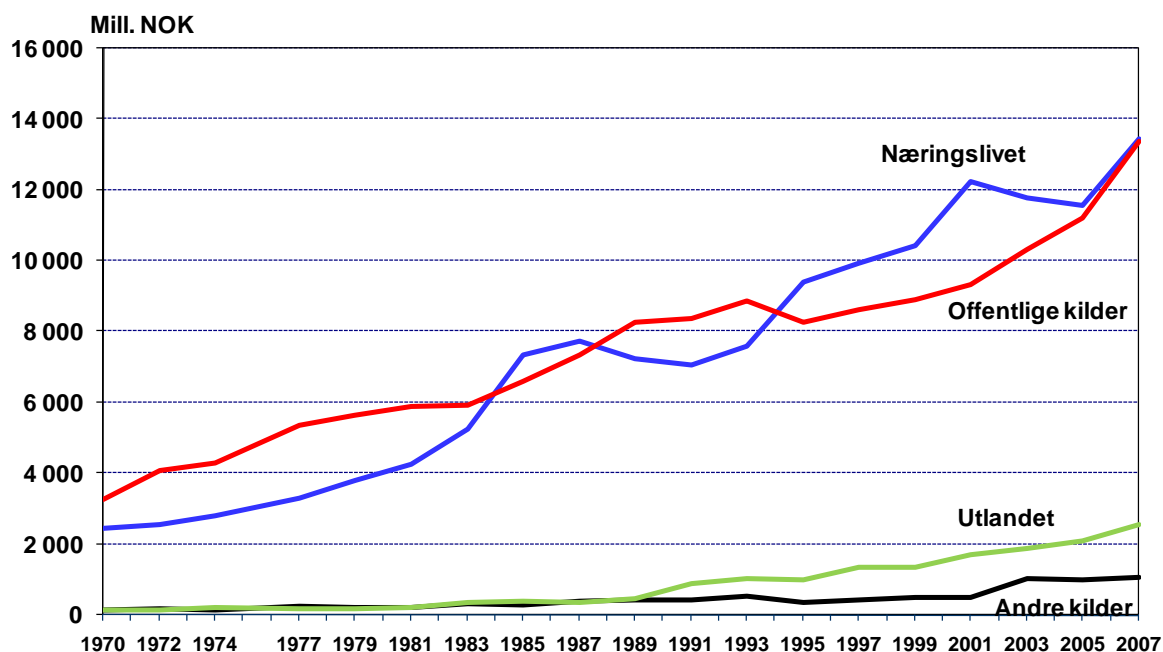
Sektor	Nærings- livet	Offentlige kilder		Andre kilder	Utlandet	Totalt
		Totalt	Herav Norges forsk- ningsråd			
Næringslivet	14,1	0,8	0,3	0,4	2,0	17,4
%	81	5	2	3	11	99
Instituttsektoren	1,8	5,4	1,9	0,3	0,9	8,3
%	21	65	23	4	10	100
Univ.- og høyskolesektoren	0,5	10,4	2,0	0,5	0,3	11,7
%	4	89	17	5	2	100
Totalt	16,4	16,6	4,2	1,3	3,1	37,4
%	44	44	11	3	8	100

Kilde: NIFU STEP og SSB

Midler fra Skattefunn-ordningen inngår under *Andre kilder* i næringslivets sektor.

Av de totale FoU-utgiftene i 2007 ble 16,4 milliarder kr eller 44 prosent finansiert av næringslivet. Dette er samme andel som i 2005. Vel 80 prosent av den næringslivsfinansierte FoU ble utført i næringslivet selv. Offentlige kilders andel av finansieringen økte marginalt, fra 43,6 prosent i 2005 til 44,4 prosent i 2007. Vi gjør oppmerksom på at virkningen av Skattefunn-ordningen i 2007 – i underkant av 450 millioner kr - er ført under "Andre kilder".

FoU-utgifter i Norge 1970-2007 etter hovedfinansieringskilde. Faste 2000-priser.

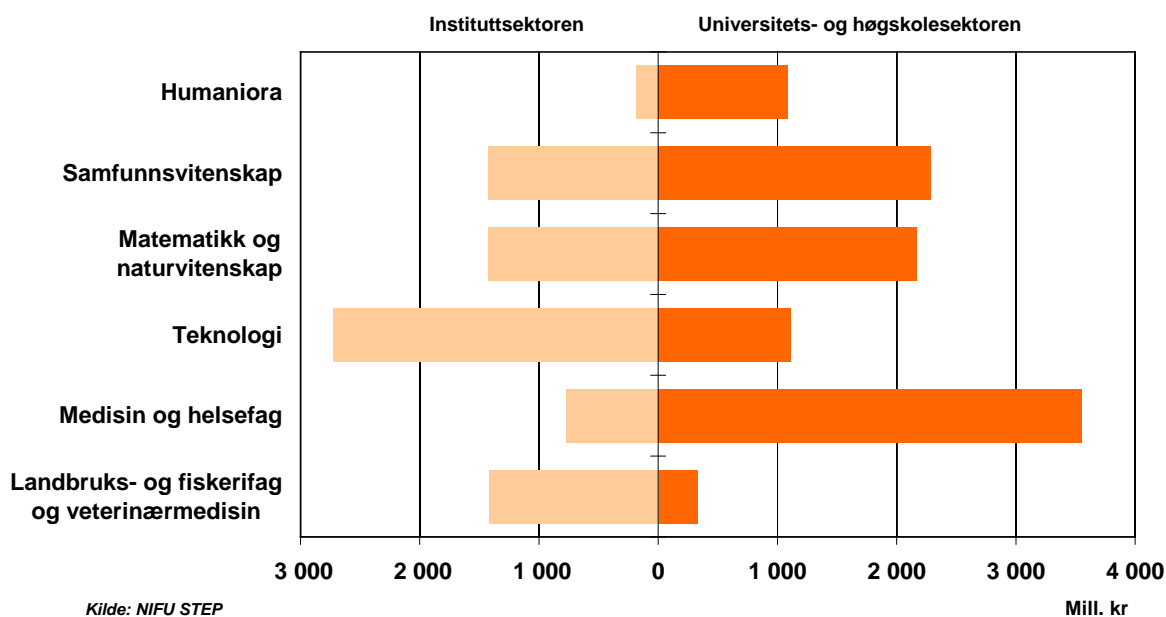
Kilde: NIFU STEP og SSB

Fordeling på fagområder

For universitets- og høyskolesektoren og instituttsektoren er FoU-virksomheten fordelt på fagområder. Mesteparten av den humanistiske forskning finner sted ved universiteter og høyskoler. Det samme gjelder for medisinsk og helsefaglig FoU-virksomhet. Derimot finner en stor del av den samfunnsvitenskapelige forskningen sted i instituttsektoren. Universitets- og høyskolesektoren er størst i matematikk og naturvitenskap, mens instituttsektoren er dominerende i FoU-virksomheten i teknologi og landbruksvitenskapelige fag.

FoU-virksomheten i næringslivet blir ikke registrert på fagområder, men innslaget av teknologisk preget utviklingsarbeid må antas å være stort. FoU-virksomhet i farmasøytisk industri bidrar til den medisinske forskning.

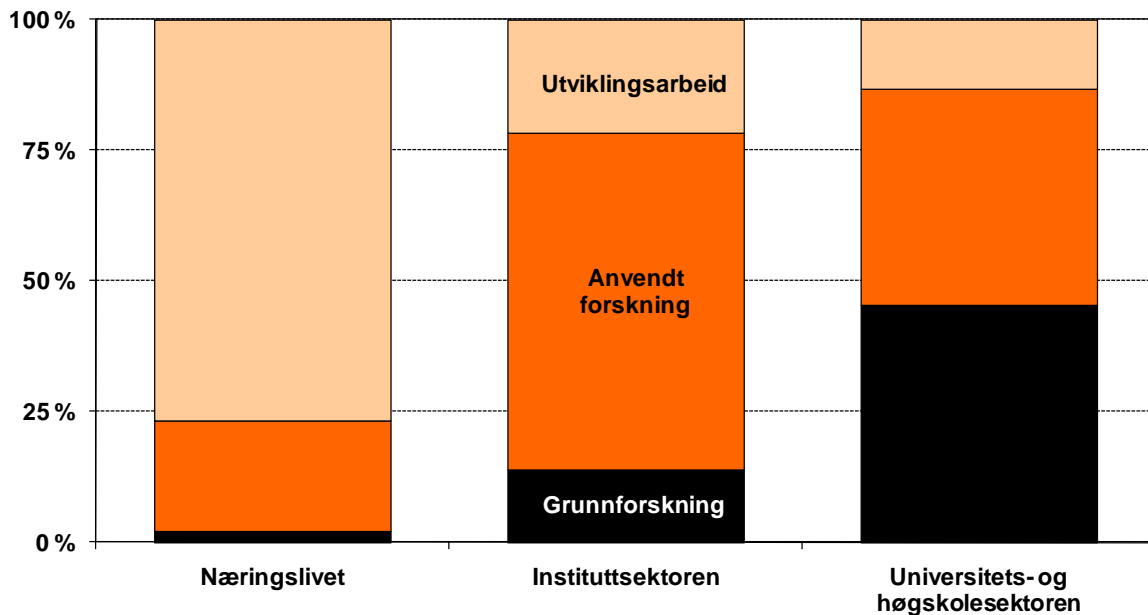
Driftsutgifter til FoU i Norge i 2007 etter fagområde og sektor for utførelse.

I forhold til 2005 var det høyest realvekst i medisin og helsefag – når vi ser universitets- og høyskolesektoren og instituttsektoren samlet – med 13,1 prosent gjennomsnittlig årlig vekst i faste priser. Noe av denne veksten skyldes den forbedrede dekningen av FoU-virksomheten i helseforetakene som tidligere er omtalt. Landbruks- og fiskerifag og veterinærmedisin hadde lavest realvekst med 3,9 prosent. For de øvrige fagområdene lå den årlige realveksten på mellom 5,5 og 7,5 prosent.

Fordeling på aktivitetstyper

Driftsutgifter til FoU i Norge i 2007 etter aktivitetstype og sektor for utførelse. Prosent.

Kilde: NIFU STEP og SSB

I 2007 gikk 18 prosent av driftsutgiftene til FoU til grunnforskning, 37 prosent til anvendt forskning og 45 prosent til utviklingsarbeid. Tre fjerdedeler av grunnforskningen fant sted ved universiteter og høyskoler. Likevel utgjør grunnforskningen mindre enn halvparten av den totale FoU-virksomheten i sektoren. Instituttsektoren står for en betydelig andel av den anvendte forskningen, selv om mye anvendt forskning også finner sted i de andre sektorene. For eksempel utgjør anvendt forskning over 40 prosent av FoU-virksomheten i universitets- og høyskolesektoren. Det aller meste av utviklingsvirksomheten finner sted i næringslivet. Næringslivet har lite grunnforskning. I forhold til 2005 gikk grunnforskningsandelen i universitets- og høyskolesektoren ned fra 49 til 45 prosent. Dette er bl.a. en effekt av at helseforetakene er bedre dekket i FoU-statistikken. Helseforetakene har en relativt lav andel grunnforskning.

Hvert år utarbeides det totaltall for ressursinnsatsen i forskning og utviklingsarbeid (FoU) i Norge. NIFU STEP har statistikkansvaret for universitets- og høyskolesektoren og instituttsektoren, mens Statistisk sentralbyrå har ansvaret for næringslivet. NIFU STEP sammenstiller dataene til den totale FoU-statistikken for Norge. Statistikken utarbeides på bakgrunn av OECDs retningslinjer i den såkalte Frascati-manualen, og inngår i OECDs databaser for Science & Technology. FoU-statistikk rapporteres også til Eurostat.

Forespørsler om universitets- og høyskolesektoren kan rettes til Kaja.Wendt@nifustep.no, tlf. 22 59 51 66, om instituttsektoren til

Bo.Sarpebakken@nifustep.no, tlf. 22 59 51 63, og om helseforetakene til Ole.Wiig@nifustep.no, tlf. 22 59 51 85.

For mer informasjon om FoU i næringslivet, kontakt Frank.Foyn@ssb.no, tlf. 21 09 46 88, Kristine.Langhoff@ssb.no, tlf. 21 09 43 91 eller

Harald.Fondevik@ssb.no, tlf. 21 09 47 51.

Den nasjonale FoU-statistikken for Norge publiseres av NIFU STEP <http://www.nifustep.no/> og Norges forskningsråd <http://www.forskningsradet.no/>.

Detaljert statistikk for næringslivet publiseres av Statistisk sentralbyrå <http://www.ssb.no/>.